

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.155/2012/8.szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Fehérvári Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Fehérvári Béla ügyvéd) által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek, - dr. Szűcs Attila ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti lakos alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2011. november 18. napján kelt 16.P.20.203/2011/29. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 31., 34. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 250.000,- (Kettőszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles az alperes a le nem rótt 1.728.000,-(Egymillió-hétszázhuszonnyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket külön felhívásra az államnak megtéríteni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. évben több alkalommal nagyobb összegű kölcsönt folyósított az alperesnek, amelyet az adós csak részben törlesztett. 2009. február 19. napján a peres felek között kölcsönszerződés jött létre **(ügyvéd neve) (helység neve)**-i ügyvéd közreműködésével. A szerződésben rögzítették, hogy a felperes a megállapodás aláírása előtti időszakban 21.600.000,-Ft kölcsönt folyósított az alperesnek. Az alperes vállalta, hogy ezt az összeget 2009. augusztus 31. napjáig kamatmentesen fizeti vissza. A kölcsönszerződésben vállalt visszafizetési kötelezettségének nem tett eleget. A felperes ellen 2009. május 21. napján utóbb felmentéssel zárult súlyos fenyegetéssel elkövetett zsarolás büntette miatt nyomozást indított a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság. A büntető eljárás során 2009. szeptember 15. napjától személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedések hatálya alatt állt. Egy másik büntető ügyben a **(helység neve)**-i Városi Bíróság 2011. július 8. napján jogerőre emelkedett ítéletével a felperest az alperes 2009. május 11. napján történt bántalmazása miatt garázdaság vétségében találta bűnösnek.

A fizetési meghagyás kibocsátásával indult és az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 21.600.000,-Ft kölcsöntartozás és 2009. szeptember 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Érvénytelenségi kifogása szerint a 2009. február 19. napján kötött kölcsönszerződés aláírására a felperes jogellenes fenyegetéssel vette rá. Érdemben úgy nyilatkozott, hogy a teljes kölcsöntartozást már korábban visszafizette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 21.600.000,-Ft-ot és járulékait, valamint 500.000,-Ft perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest 900.000,-Ft feljegyzett eljárási illeték megtérítésére. Indokolása szerint a felperes teljes bizonyítóerejű magánokirattal igazolta a kölcsönszerződés létrejöttét, ezért az alperest terhelte a perben annak bizonyítása, hogy a megállapodás érvényesen nem jött létre, avagy a kölcsönt visszafizette. Az állított jogellenes fenyegetés esetén a kényszerhelyzet legkésőbb 2009. május 21. napján megszűnt, amikor a felperest a rendőrség őrizetbe vette, majd előzetes letartóztatását elrendelte. Az egy éves megtámadási határidő 2010. május 22. napján letelt, viszont az alperes jogosult a szerződésből eredő követeléssel szemben megtámadási jogát kifogás útján a perben érvényesíteni a megtámadási határidő leteltét követően is. Evonatkozásban őt terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes jogellenes fenyegetéssel vette rá a szerződés aláírására. A szerződéskötésnél közreműködő **(ügyvéd neve)** ügyvéd tanúvallomásában előadta, hogy a felek együttesen jelentek meg előtte és mondták el, milyen tartalmú szerződést kívánnak kötni, az alperes is nyilatkozatot tett és megerősítette a szerződés tartalmát. Ő ajánlotta fel a kölcsön biztosítékeként a szerződésben megjelölt ingatlanfedezetet. A tanú nem észlelt olyan körülményt, amely arra utalt, hogy az alperes fenyegetés hatása alatt kényszerből tett volna szerződéses nyilatkozatot. Az elsőfokú bíróság mellőzte az alperes által bejelentett **(tanú 1 neve)** édesanyja, és **(tanú 2 neve)** ismerőse tanúkénti meghallgatását. A bíróság **(tanú 1 neve)** tanút 3 alkalommal idézte tárgyalásra, azonban az alperes a tanú váratlan megbetegedésére hivatkozott, orvosi igazolást azonban a bíróság felhívása ellenére nem csatolt. A bíróság a bizonyítás foganatosításának mellőzésekor figyelemmel volt arra, hogy az alperes maga sem hivatkozott olyan tényre, miszerint a tanú jelen lett volna, amikor a felperes fenyegetése elhangzott. A tárgyaláson meg nem jelent **(tanú 2 neve)** meghallgatását utóbb sürgősségként találta, mert a tanú az ügyvel kapcsolatosan tanúvallomást tett a **(helység neve)**-i Városi Bíróság előtt a B..... számú ügyben 2011. április 20. napján. E tanúvallomás szerint az alperes két vagy három éve 4.000.000,-Ft-ot kért tőle kölcsön azzal, hogy nagy bajban van, mert a felperes megfenyegette. Az alperes nem említette a tanú előtt, hogy alaptalan a felperes követelése és a fenyegetésről konkrétumot előadni nem tudott. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy az alperes 2009. június 16. napján a **(helység neve)**-i Rendőrkapitányságon tett tanúvallomásában nem említette személye vagy közeli hozzátartozója ellen irányuló életveszélyes fenyegetést a kölcsönszerződés kapcsán. Csupán azt adta elő, hogy a felperes kijelentette, ha nem írja alá a kölcsönszerződést, akkor elmondja az alperes

élettársának a tartozás tényét, ez azonban nem tekinthető az alperes akaratát megtörő komoly és jogellenes fenyegetésnek. A B.../27. sorszámú jegyzőkönyvből megállapíthatóan a büntető bíróság előtt az alperes úgy nyilatkozott, hogy a fenyegetések a kölcsönszerződés aláírását követően durvultak el, amikor a felperes megkísérelte a kölcsönszerződés teljesítésére rábírní. Mindezen körülmények együttes mérlegelésével az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes érvénytelenségi kifogása bizonyítatlan. A perben a kölcsönkapott pénzösszegre és a visszafizetésre vonatkozóan ellentmondásos nyilatkozatokat tett és nem igazolta, hogy a tartozást részben vagy egészben visszafizette volna.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróságnak újabb eljárás lefolytatására és újabb határozat hozatalára utasítását, míg a másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult. Fellebbezése indokaként előadta, az elsőfokú bíróságnak meg kellett volna hallgatnia az általa bejelentett **(tanú 1 neve)**-t és **(tanú 2 neve)**-t, akik igazolták volna az érvénytelenségi kifogásra vonatkozó előadásait. Édesanyja lakásában tartózkodva a felperes többször fenyegette meg telefonon és egy közismert kiskunhalasi szórakozóhely felszolgálóján keresztül üzengetett. **(tanú 2 neve)** tud arról, hogy amikor kölcsönt kért tőle a felperes által folyósított korábbi kölcsönt kívánta törleszteni az életveszélyes fenyegetés miatt. Kérte továbbá **(személy neve)**, a korábbi élettársa tanúkénti meghallgatását, akinek közvetlen tudomása volt arról, hogy őt a felperes mikor, hogyan és mivel fenyegette és, hogy ezen kényszerítés hatására írta alá a kölcsönszerződést, illetve tett olyan nyilatkozatot, hogy ráépített élettársa ingatlanára, amit biztosítéskul ajánlott fel. Bár a **(helység neve)**-i Városi Bíróság a felperest bizonyítékok hiányában felmentette a sérelmére elkövetett zsarolás büntette alól, értékelni kellett volna az ügyészi vádirat tartalmát. Az elsőfokú bíróság megelégedett a kölcsönszerződés formai vizsgálatával, mert nem ismerhette a helyi viszonyokat.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **megalapozatlan.**

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésekkel és az érdemi döntéssel az ítélet tábla egyetért.

Az alperes fellebbezésében továbbra is arra hivatkozott, hogy kényszer, fenyegetés hatása alatt tett szerződéses nyilatkozatot (Ptk. 210. § (4) bekezdés) és érvénytelenségi kifogását (Ptk. 236. § (2) bekezdés) kívánta érvényesíteni a kölcsönszerződésből eredő követeléssel szemben. Miután az alperes érvénytelenségre hivatkozott, először abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy

a kölcsönszerződés érvényesen-e. A perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös, hogy a felperes feljelentése alapján indult büntető eljárások milyen eredménnyel zárultak. Valamely magatartás büntetőjogi megítélése, a büntető eljárásban hozott határozat, a polgári perben eljáró bíróságot a Pp. 4. §-a alapján csupán abban a kérdésben köti, hogy az elítélt elkövette-e a bűncselekményt, minden más kérdésben a polgári bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján maga állapítja meg és a bűnösség kérdésétől függetlenül szabadon dönt arról is, hogy az ügylet polgárjogi szempontból érvényesen létrejött-e. Valamely bűncselekmény elkövetése miatti elítélés sem eredményezi szükségképpen a polgári jogi jogkövetkezmények szempontjából az érvénytelenséget. Ha a magatartás bűncselekmény törvényi tényállását ugyan megvalósítja, a polgári jog azonban ugyanazon magatartáshoz önállóan, más jogkövetkezményeket fűz, a polgári jogi következmények szempontjából a polgári jogi szabályok az irányadók (BDT 2006/1450., 2007/1643. számú eseti döntés).

Mindezek alapján a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nem releváns, hogy az alperes feljelentése alapján indult büntető eljárások során a felperes büntetőjogi felelőssége megállapításra került-e vagy sem. Az alperesnek ebben a polgári eljárásban kellett bizonyítania azt, hogy az okiratban foglaltaktól eltérően szerződéses nyilatkozatot nem kívánt tenni.

Az elsőfokú eljárás során meghallgatott **(ügyvéd neve)** okiratszerkesztő ügyvéd tanú vallomásából kitűnik, a felek együttesen adták elő, milyen tartalmú szerződést akarnak kötni és az alperes maga ajánlotta fel az okiratszerkesztő ügyvéd tájékoztatása ellenére a követelés biztosítékként az ingatlan-nyilvántartási adatok szerint az élettársa, **(személy neve)** tulajdonát képező ingatlant fedezetként. A fellebbezésben ismételt meghallgatni kért **(tanú 1 neve)** és **(tanú 2 neve)** tanúk az elsőfokú eljárásban a tárgyalásokon a szabályszerű idézés ellenére nem jelentek meg. A másodfokú eljárásban a meghallgatásuk indokolatlan volt, hiszen **(tanú 1 neve)** hozzátartozótól elfogulatlan tanúvallomás nem volt várható és az alperes előadása szerint sem tudhat a szerződéskötés előtt történt fenyegetésről. A polgári ügyben eljáró bíróság beszerezte a büntető ügy iratait és azokat a per anyagává tette. **(tanú 2 neve)**-t a büntető ügyben eljáró bíróság tanúként meghallgatta, de az alperes konkrét ügybeli fenyegetettségéről nem tudott. **(személy neve)** tanúkénti meghallgatása a Pp. 235. §-a alapján a másodfokú eljárásban nem fogantatosítható, mert az alperes az elsőfokú eljárásban tanúkénti meghallgatását nem kérte és e körben akadályoztatottságára sem hivatkozott. A büntető eljárásban **(személy neve)** is tanúvallomást tett, azonban vallomásának a peres ügy mikénti elbírálása szempontjából jelentősége nincs. A felperes a szerződéskötést követően több hónap elteltével, 2009. május 11. napján bántalmazta az alperest a jogerős büntető ítéletben megállapított tényállás szerint és tettét azzal indokolta, hogy az alperes a tartozást nem fizette vissza. Mindezen körülmények alapján az ítélőtábla egyetért az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy az alperes a szerződés érvénytelenségét nem tudta bizonyítani.

A jogvita érdemi elbírálását illetően is egyetért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által kifejtettekkel. A felperes teljes bizonyítóerejű magánokirattal igazolta a kölcsön létrejöttét és összegét (Ptk. 523. § (1) bekezdés, Pp. 196. §-a). Az alperes ezzel szemben a büntető ügyben és a perben eltérő nyilatkozatokat tett arról, hogy a felperestől mikor, milyen összegeket kért kölcsön és ebből mennyit fizetett vissza. Az esetleges törlesztésről elismervény nem készült. A peradatokból nem vitásan megállapítható, hogy a felperes nemcsak az alperesnek, hanem más, a büntető eljárásban tanúként meghallgatott személyeknek is nyújtott kölcsönt, ez a körülmény azonban önmagában a perbeli szerződés tartalmát nem befolyásolja. Az alperes nem vitatta a kölcsön tényét, de annak időpontját és a teljesítését semmilyen módon nem igazolta.

A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes fellebbezési eljárási költségeinek viselésére a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § (5) bekezdése szerint. Az illetékfeljegyzési jog kedvezményben részesült alperes köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket megtéríteni az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a szerint.

S z e g e d, 2012. június hó 18. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró